

OD SOBOTY DO NEDĚLE

Kázání ze dne 4.4. 2021 – Velikonoční neděle – Kamil Vystavěl

Matouš 27,57–28,15: Když nastal večer, přišel zámožný člověk z Arimatie, jménem Josef, který také patřil k Ježíšovým učedníkům. Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát přikázal, aby mu je dali. Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesaný ve skále; ke vchodu hrobu přivalil veliký kámen a odešel. Byla tam Marie z Magdaly a jiná Marie, které seděly naproti hrobu.

Nazítří, po pátku, shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: "Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: 'Po třech dnech budu vzkříšen.' Dej proto rozkaz, ať je po tři dny hlídán jeho hrob, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu, že byl vzkříšen z mrtvých; to by pak byl poslední podvod horší než první." Pilát jim odpověděl: "Zde máte stráž, dejte hrob hlídat, jak uznáte za dobré." Oni odešli, zapečetili kámen a postavili k hrobu stráž.

Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu. A hle, nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil s nebe, odvalil kámen a usedl na něm. Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strážci byli strachem bez sebe a strnuli jako mrtví. Anděl řekl ženám: "Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte se podívat na místo, kde ležel. Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; jde před nimi do Galileje, tam ho spatří. Hle, řekl jsem vám to." Tu rychle opustily hrob a se strachem i s velikou radostí běžely to oznámit jeho učedníkům. A hle, Ježíš je potkal a řekl: "Buďte pozdraveny." Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a klaněly se mu. Tu jim Ježíš řekl: "Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratrům, aby šli do Galileje; tam mě uvidí."

Když se ženy vzdálily, někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím, co se všechno stalo. Ti se sešli se staršími, poradili se a dali vojákům značné peníze s pokynem: "Řekněte, že jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jste spali. A doslechne-li se to vladař, my to urovnáme a postaráme se, abyste neměli těžkosti." Vojáci vzali peníze a udělali to tak, jak se jim řeklo. A ten výklad je rozšířen mezi židy až podnes.

Sobota

Dnes si posvítíme na události Bílé soboty a Velikonoční neděle tak, jak je zaznamenává evangelista Matouš.

Ježíšova poprava se konala v pátek. Při tom všechny poněkud tlačil čas, protože se západem slunce podle tehdejšího chápání končil den a hned po západu začínal velký svátek, Šabat a k tomu ještě velikonoční Šabat. Téměř všechno se během pátku stihlo. Josef z Arimatie zařídil pohřeb. Pilát potvrdil, že poprava byla zdárně dokonána a nebožtík mohl být sundán z kříže a uložen do hrobky.

A přece ještě jedna věc zůstala opomenuta. Protivníci Ježíšovi by málem zapomněli, že i mrtvola může být nebezpečná. A tak raději porušili sobotní posvátný klid, než aby riskovali, že jim nebožtík „uteče“ z rakve: *Nazítří, v den po pátku, shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: "Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl ještě za svého života: 'Po třech dnech budu vzkříšen.' Dej proto rozkaz, ať je po tři dny hlídán jeho hrob, aby nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu, že byl vzkříšen z mrtvých; to by pak byl poslední podvod horší než první."*

K tématu soboty a jejího dodržování budiž řečeno, že Ježíš ještě za svého života občas během soboty uzdravoval nemocné. A to se hned na něj sneslo řečí a kritiky, že prý porušuje Boží příkaz soboty. V tomto případě se stejného přešlapu dopouštějí samotní představitelé židovstva. A kupodivu se to děje klidně, bez řečí a bez kritiky. Důsledkem je, že ještě hned večer, brzy po pohřbu nakluše vojenská hlídka na pohřebišťe a s vidinou, že tři dny tam bude stát a čekat na Godota.

Mezi sobotou a nedělí

Uběhlo 24 hodin a nic. Všude klid a ticho – jako na hřbitově. A stejně to pokračuje celou noc mezi sobotou a nedělí. Nic se nedělo, nikdo nic neviděl, nikdo nic neslyšel. A přitom právě v tom tichu za bdění stráží se něco zásadního událo.

V katolických kostelích se ten tajemný noční děj oslavuje předlouhou noční bohoslužbou. Na obrazech a ikonách se to znázorňuje jako oslnivá záře, jako vítězné, mocné a slavné rozlomení závor smrti. Evangelista Matouš sice také popisuje velký hukot a rachot přicházejícího anděla, ale to už je vlastně po všem. To hlavní se událo ještě před tím, dřív než anděl s hromobitím otevřel již prázdnou hrobku.

Stalo se to patrně někdy mezi sobotou a nedělí. Neuchopitelná, nezachytitelná, nepopsatelná aktivita Boží. Tak je popsáno to, čemu říkáme vzkříšení.

Neděle ráno

A už je neděle ráno! Po řádném sobotním klidu si to namířily na hřbitov dvě jmenovkyně, Marie a Marie. Stávají se svědkyněmi otřesného dění: *Hle, nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil s nebe, odvalil kámen a usedl na něm. Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strážci byli strachem bez sebe a strnuli jako mrtví. Anděl řekl ženám: Vy se nebojte... Třese se země, třesou se vojáci, patrně se třesou i přicházející ženy. Prvně jmenovaní padají do mdlob a neslyší už nic, zatímco třesoucí se Marie si vyslechnou andělskou zvěst. Nemělo by to správně být naopak? Neměly by spíše popadat ženy? Velmi pozoruhodným způsobem vzniká jeden z možných výkladů celé té tajemné události. Marie s Marií ten andělský či mystický výklad podrží v paměti a budou ho předávat dalším.*

Neděle dopoledne

Ovšem nebude trvat dlouho a ještě téhož dne dopoledne vznikne druhý výklad oné tajemné události – alternativní pravda o zmizelé mrtvole. Ovšem na tom alternativním výkladu už mnoho mystického není, zvláště co do vzniku – cituji: *Když se ženy vzdálily, někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím, co se všechno stalo. Ti se sešli se staršími, poradili se a dali vojákům značné peníze s pokynem: Řekněte, že jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jste spali...*

Tento výklad vymysleli vysocí představitelé tehdejšího židovstva, titěž, kteří z politických důvodů Ježíše poslali na smrt a dali strážníkům stráž, aby snad nedošlo ke krádeži. Nyní sami začnou také z politických důvodů rozšiřovat zprávu, že ke krádeži nebožtíka skutečně došlo. Jaká podobnost: Dnešní Fake news a tzv. alternativní pravdy (a často jsou to hezky oblečené lži) se i dnes vymýšlejí a rozšiřují právě z politických důvodů.

Srovnání dvou výkladů

Pisatel Matoušova evangelia nám svým vyprávěním předestírá dva pohledy, dva výklady téže události. První z nich hlásají dvě otřesené ženy a tvrdí, že Ježíš přestal být mrtvý, že Boží mocí byl proměněn a transformován do nové, dosud nepoznané formy existence, a proto je hrob prázdný. Druhý pohled hlásají podplacení vojáci a ti tvrdí, že mrtvého Ježíše odnesli na neznámé místo jeho přátelé, no a proto je hrob prázdný.

Tento druhý pohled poněkud pragmaticky předpokládá, že svět a události v něm jsou čistě v lidských rukách. Že všechno prostě nějak způsobují samotní lidé a nikdo a nic jiného. Možná se za tím pohledem skrývá nevyřčené přání, aby se lidem, zvláště těm mocným, do jejich plánů nepletly žádné nepředvídatelné síly ani vlivy.

První pohled snad trochu mysticky předpokládá, že svět a události v něm jsou určovány nejen lidmi, ale ještě další silou, silou kterou můžeme nazývat (tak jako Ježíš) Otcem v nebesích. Za tímto výkladem se skrývá přesvědčení a naděje, že není vše podřízeno oněm mocným pánům a jejich plánům. Ženy hlásající zmrtvýchvstání přinášejí naději, že se můžeme nadít i něčeho lepšího než co nám připravili naši vládci a mocipáni. A my můžeme doufat s nimi. Doufat a zpozornět, vnímat ten tichý, nenápadný blahodárny pohyb v lidském nitru, nenápadný blahodárny pohyb ve společnosti, pohyb, sílu a vliv dobrého Boha, jehož nemůže zarazit nikdo a nic.

Díky Bohu, že nám a všem lidem skrze Ježíše Krista otevírá studnici nikdy neutuchající síly, studnici života věčného.